

BORGINGSBESLUIT

Het bestuurscollege van HOGENT besluit dat

DE BACHELOROPLEIDING IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS – TRAJECT ALGEMENE VAKKEN

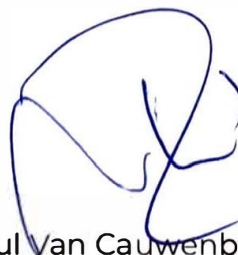
kwaliteitsvol onderwijs realiseert, dat zich op een internationaal en maatschappelijk relevant niveau bevindt.

Het bestuurscollege komt tot dit besluit op basis van het balansmoment in het kader van de kwaliteitsbeoordeling uitgevoerd op 23 april 2024. Het reflectierapport ter voorbereiding van dat balansmoment (interne publicatie) en het beoordelingsrapport in navolging ervan (interne en externe publicatie) maken integraal onderdeel uit van dit besluit.

HOGENT neemt dit besluit in toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder het artikel II.122, en op basis van haar regie voor de borging van de kwaliteit van haar opleidingen (BC/B/2023 /BEAA/138598).

Gelet op de vastgestelde kwaliteitswaarborgen, de gemaakte afspraken en de geformuleerde aanbevelingen in het beoordelingsrapport wordt

- tot en met het academiejaar 2026-2027 een borgingsbesluit toegekend;
- ter opvolging een tussentijdse terugkoppeling/opvolging georganiseerd in juni en oktober 2024 en in oktober 2025.

Paul Van Cauwenberge, voorzitter

Gent

28 juni 2024

**HO
GENT**

**Secundair
onderwijs.**

Algemene vakken.

**Kwaliteitsbeoordeling
Beoordelingsrapport**

**HO
GENT**

Inhoud

Inleiding.....	2
1 De HOGENT-regie	3
1.1 Visie op onderwijs	3
1.2 Visie op kwaliteit.....	4
1.3 Instrumenten van de HOGENT-regie	5
Kwaliteitszorg	5
Kwaliteitsborging	6
2 De kwaliteit van de opleiding	7
2.1 Leerresultaten	7
2.2 Programma	9
2.3 Onderwijsgevenden.....	11
2.4 Voorzieningen en studiebegeleiding	13
2.5 Onderwijsleeromgeving	15
2.6 Beoordeling	17
2.7 Studieloopbaan	19
2.8 Publieke informatie.....	21
BIJLAGE 1 - Basisgegevens over de opleiding	22
BIJLAGE 2 - Deelnemers balansmoment	24

Inleiding

Het beoordelingsrapport vormt de uitkomst van het balansmoment in het kader van de kwaliteitsbeoordeling van de opleiding, die plaatsvindt in de loop van de zesjarige kwaliteitscyclus.

Het balansmoment is een gesprek tussen de opleiding en een balanscommissie, samengesteld met een delegatie van het management van HOGENT en een externe voorzitter, over de kwaliteitskenmerken van de opleiding, met inbegrip van de kwaliteitscultuur. Deze worden gekoppeld aan de opleidingscontext, waardoor de balanscommissie een verdiepend inzicht verwerft in de opleiding en de opleiding de mogelijkheid krijgt om haar concrete noden en behoeften te bespreken.

Het rapport is opgebouwd volgens de kwaliteitskenmerken van een opleiding, zoals opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs en het NVAO-beoordelingskader voor de instellingsreview. Het stelt per kwaliteitskenmerk de kwaliteitswaarborgen vast en bevat de aanbevelingen voor en eventuele afspraken met de opleiding, zoals vastgelegd door het bestuur op advies van de balanscommissie.

Het beoordelingsrapport mondt uit in een borgingsbesluit, het resultaat van de kwaliteitsbeoordeling van de opleiding. Dit wordt samen met het beoordelingsrapport zowel intern als extern gepubliceerd.

De opleiding volgt de aanbevelingen en eventuele afspraken van de kwaliteitsbeoordeling op via het jaaractieplan.

Paul Van Cauwenberge
Voorzitter

Koen Goethals
Algemeen directeur

1 De HOGENT-regie

De HOGENT-regie is geënt op de strategische positionering van de hogeschool. Het uitgangspunt is de missie van de hogeschool, die vertaald is in een visie op onderwijs en een visie op kwaliteit. Deze visies worden geconcretiseerd in de departementen en in de school of arts.

De regie is gericht op het realiseren en borgen van kwaliteitsvol onderwijs door de opleidingen op vraag van het bestuur.

De HOGENT-regie monitort en evalueert de kwaliteit van de opleidingen aan de hand van een informatiemanagementsysteem dat toegankelijk is voor de hele hogeschool.

De evaluatie binnen de regie is in handen van het bestuur van de hogeschool.

De HOGENT-regie is in lijn met de *European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG) en de Codex Hoger Onderwijs.

1.1 Visie op onderwijs

Samen leren, samen bouwen aan een toekomst

HOGENT bouwt met zijn studenten, medewerkers, alumni en partners lerende gemeenschappen uit waarbinnen samenwerking en ontwikkeling centraal staan. We stimuleren ontmoeting en exploratie waar HOGENTenaars en betrokken partners elkaar vinden, waar we leren van en met elkaar via inspirerende en interdisciplinaire samenwerking en waar we samen in een context van gelijkwaardigheid onderzoeken, creëren, innoveren en ondernemen om het verschil te maken in de maatschappij.

De lerende gemeenschappen brengen rechtstreeks de inhoudelijke, didactische en innovatieve ontwikkelingen binnen in ons onderwijs. Lesgevers ontwerpen dat toekomstgerichte onderwijs samen, elk vanuit hun eigen rol, talent en expertise. Met een aantrekkelijk aanbod van flexibele en innovatieve leerwegen geven lesgevers binnen teams vorm aan inclusieve omgevingen waarin elke student kan leren en zich professioneel en persoonlijk kan ontplooiën.

Dat impliceert ook dat de studenten zich veilig voelen om te experimenteren en risico's te nemen. Zo groeien ze als persoon, burger en professional. Ze leren werken vanuit een groot maatschappelijk bewustzijn en een pluralistisch waardenkader, in een onderwijscontext die zowel lokaal verankerd is als een brede, internationale blik heeft.

We ontwerpen hiervoor, aan de hand van vier maatschappelijke klemtonen (waarom) en vijf gedragen leerprincipes (hoe), curricula die de studenten opleiden tot professionals (wat) die vanuit een kritische en onderzoekende houding naar de complexe samenleving en zichzelf kijken, die ondernemend zijn en beschikken over sterke sociale en communicatieve vaardigheden.

Figuur 1: De HOGENT-visie op onderwijs

1.2 Visie op kwaliteit

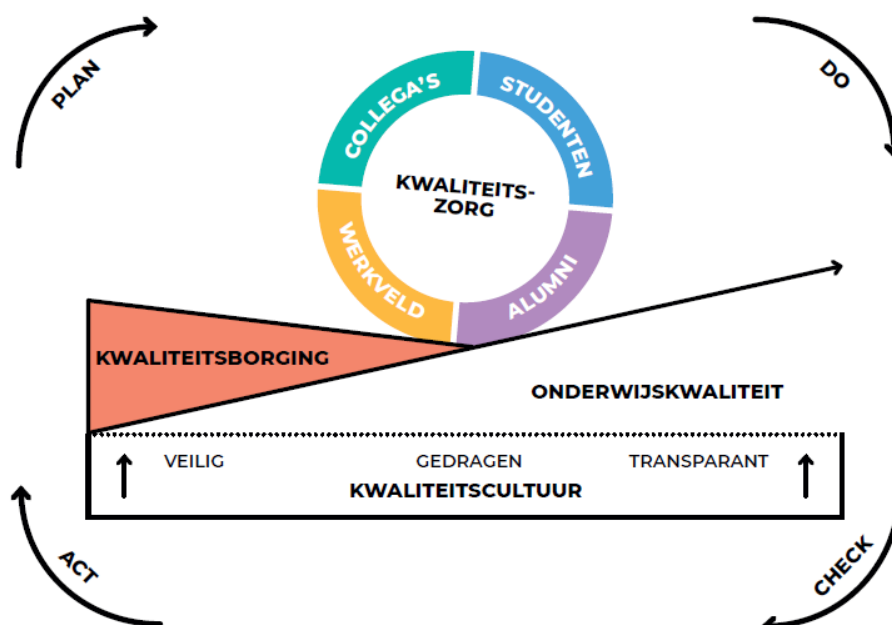
Een cultuur van betrokkenheid

Aan HOGENT werken alle collega's vanuit een open houding samen, in interactie met alle belanghebbenden, aan kwaliteit door mee te denken en hun inzichten naar voor te brengen. Ze durven experimenteren, leren graag uit fouten, zijn zelfkritisch en staan open voor feedback. Iedereen is actief betrokken. Kwaliteitszorg is een zaak van iedereen. Deze verbeteringsgerichte aanpak vormt de basis voor de toekomstplannen van de opleiding.

Op basis van een zelfkritische houding werken opleidingen proactief, planmatig en toekomstgericht. Reflectie en beleidsvoerend vermogen gaan hierbij hand in hand. Om hun zelfinzicht aan te scherpen gaan opleidingen op zoek naar inspiratie en is er aandacht om in wisselwerking met de onderzoekscentra en interne en externe stakeholders verder expertise uit te bouwen.

Samen ontwikkelen vereist een open en veilige sfeer waarin iedereen aanspreekbaar is, met aandacht voor een verbindende werking die transparantie en kennisdeling vooropstelt. Beslissingen komen via een participatief en navolgbaar proces tot stand en zijn gedragen. Een kwalitatief ontwikkelingsproces vormt immers de basis voor vertrouwen in de werking van de opleiding en voor het erkennen van beslissingen.

De HOGENT-regie waarborgt de kwaliteit van het onderwijs en versterkt de kwaliteitscultuur in de werking van de opleidingen. Deze cultuur vormt de voedingsbodem voor opleidingen om kwaliteitsvol te groeien. De dienst Kwaliteitsborging heeft daarom oog voor het continue proces waarin opleidingen zich verder ontwikkelen.

Figuur 1: De HOGENT-visie op kwaliteit

1.3 Instrumenten van de HOGENT-regie

De HOGENT-regie voorziet een aantal instrumenten die de opleidingen inzetten om hun kwaliteitscultuur te versterken. Deze instrumenten ondersteunen de opleidingen in het scherpstellen van strategische keuzes (*plan*), het uitvoeren van deze keuzes (*do*), het reflecteren over de uitkomst van die keuzes (*check*) en het vormgeven van verbeteracties (*act*). Daarnaast omvat de regie twee instrumenten waarmee de dienst Kwaliteitsborging het voortdurende proces waarin de opleidingen zich ontwikkelen monitort en het HOGENT-bestuur adviseert in het kader van de evaluatie van de opleidingen.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorginstrumenten die de HOGENT-regie ter beschikking stelt, worden ondergebracht in vier rubrieken. De eerste rubriek omvat instrumenten die het beleid van de hogeschool, de departementen en de opleidingen helpen vormgeven en monitoren en zo het beleidsvoerend vermogen van de organisatie versterken. Het gaat om het strategisch plan van HOGENT, het convenant tussen het departement en het bestuur en het jaaractieplan van de opleiding. Een tweede rubriek groepeerd een aantal overlegstructuren die de opleidingen inzetten om input te krijgen van externe *peers* en interne en externe stakeholders: de opleidingscentra, de opleidingscommissies en de vakgroepen; de werkveldcommissies en de *peer-to-peer*bijeenkomsten. De derde rubriek bestaat uit een aantal instrumenten die de opleidingen toelaten om hun identiteit en hun onderwijsaanpak vorm te geven en de realisatie van de beoogde leerresultaten te bewaken. Hieronder vallen het opleidingsprofiel, de leerresultatenmatrix, het onderwijsconcept en de studiefiches van de opleiding. De vierde rubriek omvat een aantal instrumenten waarmee de opleidingen feedback genereren van interne en externe stakeholders en waarmee ze informatie met betrekking tot de opleidingen monitoren. Het gaat dan om de stakeholderbevragingen, de

studietijdmetingen, de *business intelligence* tool van de hogeschool en het portfolio professionalisering onderwijsgeveden. Door het bevragen van stakeholders krijgen de opleiding en het bestuur inzicht in de manier waarop die het HOGENT-onderwijs ervaren. Zo kunnen zij indien nodig bepaalde processen bijsturen.

In het digitaal portfolio van de opleidingen, dat alle gevalideerde outputdocumenten van de instrumenten uit de regie omvat, worden de kwaliteitszorginstrumenten volgens deze vier rubrieken weergegeven.

Kwaliteitsborging

Kwaliteitsbeoordeling

Tijdens de kwaliteitsbeoordeling blikt de opleiding samen met haar stakeholders terug op haar behaalde resultaten, reflecteert ze verbeteringsgericht, vormt ze ideeën en blikt ze vooruit op de toekomstplannen van de opleiding en van HOGENT met betrekking tot de opleiding. De kwaliteitsbeoordeling vertrekt vanuit de *European Standards and Guidelines for Quality Assurances in the European Higher Education Area* en de kwaliteitskenmerken opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs).

Kwaliteitsdialoog

De jaarlijkse kwaliteitsdialoog brengt de PDCA-cyclus van de opleiding als continu proces in kaart. Tijdens de kwaliteitsdialoog licht de opleiding de manier waarop haar jaaractieplan tot stand is gekomen toe en reflecteert ze samen met de dienst Kwaliteitsborging over haar bevragingsresultaten, over de acties uit haar P2P-reflectieverslagen en over de afspraken en aanbevelingen uit het beoordelingsrapport van de kwaliteitsbeoordeling. Door jaarlijkse opvolging beoogt de kwaliteitsdialoog het borgen en optimaliseren van de onderwijskwaliteit met inbegrip van de kwaliteitscultuur van de opleiding.

2 De kwaliteit van de opleiding

2.1 Leerresultaten

De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en opleidings specifieke invulling van de internationale eisen met betrekking tot niveau, inhoud en oriëntatie

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)
- het opleidingsprofiel
- het taalbeleid van HOGENT (BC/B/2019/ONDW/83812)
- het inclusiebeleid van HOGENT (IO/B/2022/BEAA/127252)
- het duurzaamheidsbeleid (IO/B/2022/BEAA/127246)
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P (*peer-to-peer*) die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De educatieve bachelor in het secundair onderwijs – algemene vakken (AV) is gestoeld op een set van elf leerresultaten die zijn afgestemd op het domeinspecifieke leerresultatenkader dat door de NVAO werd gevalideerd op 22 juli 2019. Hiermee voldoen de leerresultaten aan niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.
- De elf opleidingsspecifieke leerresultaten zijn geclusterd in 5 leerresultaatlijnen en doorvertaald in doelstellingen op het niveau van de opleidingsonderdelen. Het geheel van de leerresultaten, leerresultaatlijnen en doelstellingen is vormgegeven in het daartoe voorziene instrument ‘tabel opleidingsprogramma, tabel onderwijsconcept’, afgekort als TOPTOC, dat door de opleiding op een actieve wijze wordt gehanteerd in het kader van de ontwikkeling en uitbouw van het programma.
- De opleiding overlegt met de lerarenopleidingen van andere hogescholen in de schoot van de Vlaamse Hogescholenraad (VHR) en de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). Bijkomend overleg is er ook met de lerarenopleidingen van de partnerhogescholen Artesis Plantijn (AP) en Erasmushogeschool Brussel (EhB). Dit overleg inspireert de opleiding in het vormgeven van het opleidingsprofiel.
- De opleiding tracht door samenwerking met scholen in Nederland en Frankrijk de ontwikkelingen in het buitenland op te volgen en indien wenselijk deze te integreren in de eigen visie op het leraarschap.
- De leerresultaten weerspiegelen de onderwijsvisie van HOGENT, onder andere door de inbedding van het taalbeleid (BC/B/2019/ONDW/83812), het inclusiebeleid (IO/B/2022/BEAA/127252) en het duurzaamheidsbeleid (IO/B/2022/BEAA/127246) van HOGENT.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afpraak** geformuleerd.

- De opleiding werkt -in het kader van de grondige curriculumontwikkeling- een eenduidig opleidingsprofiel en visie op leraarschap uit die de aanwezige opvattingen van het team weerspiegelen. De meerstemmigheid binnen de opleiding kan hierbij een sterkte zijn, op voorwaarde dat er goede afspraken worden gemaakt tussen de onderwijsgevendenden. Het concept van congruent leren staat hierin centraal. Studenten

worden best vertrouwd gemaakt met de volledige bandbreedte aan werkvormen en didactische methodes. Congruent leren moet in die zin een dialectisch proces zijn. Reflectie over de gekozen methode is daarbij essentieel. Studenten worden op die manier vertrouwd gemaakt met de redenen waarom in de gegeven omstandigheden voor een bepaalde didactische aanpak gekozen wordt.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- De balanscommissie beveelt aan om het opleidingsprofiel te enten op de onderwijsvisie van HOGENT en de ontwikkelingen in het secundair onderwijs. De opleiding moet zich maximaal laten inspireren door het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit (ROK-kader) en de sleutelcompetenties voor het secundair onderwijs.

2.2 Programma

Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, houdt rekening met de ontwikkelingen in het werkveld en is maatschappelijk relevant

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- het onderwijsconcept
- het curriculum
- de structurele participatie van studenten en werkveld
- de studeerbaarheid van het programma
- de internationale dimensie van het programma
- de verankering van de bachelorproef en de stage in het programma
- de integratie van studenten in onderzoek
- de studiefiches
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- Het programma van de educatieve bachelor in het secundair onderwijs dateert van 2013 en is vormgegeven vanuit de toen geldende visie, de leerresultaten en het onderwijsconcept. Daarom bereidt de opleiding een grondige curriculumontwikkeling voor aan de hand van de HOGENT-procedure (PROC/AD/OND/010). De procedure loopt al enige tijd maar is mede door de komst van het nieuwe opleidingshoofd, die tevens coördinator van de curriculumcommissie is, in een stroomversnelling gekomen. Binnen de curriculumcommissie en bij uitbreiding binnen het team zijn de krijtlijnen voor de curriculumontwikkeling vastgelegd in enkele leidende principes. Het nieuwe programma zal starten in het academiejaar 2025-2026.
- Hoewel het huidige programma enigszins is verouderd, stuurde de opleiding in het verleden meermaals bij om in te spelen op ontwikkelingen in het werkveld.
- Het professioneel en praktijkgericht handelen is stevig ingebed middels diverse stagemomenten. De opleiding kiest voor grotere stageblokken op eenzelfde school omdat het de studenten toelaat te groeien in hun rol als beginnend leraar en het hen de mogelijkheid geeft om ook andere taken binnen het team op te nemen. De opleiding roostert tussentijdse uitwisselingsmomenten in kleine groepen waar de studenten, de stagebegeleiders en de algemene didactici in dialoog gaan met elkaar omtrent een door de studenten ervaren case tijdens de stage. De informatievoorziening omtrent de stage is voor de studenten transparant.
- Via verschillende opleidingsonderdelen worden de onderzoeksvaardigheden van de studenten aangescherpt. Aan het einde van de opleiding dienen de studenten in het opleidingsonderdeel *bachelorproef* aan te tonen de onderzoekscyclus in de vingers te hebben.
- Doorheen het programma doorloopt de student de opleidingsonderdelen *individueel ontwikkelingstraject 1, 2 en 3 (IOT)* met onder andere aandacht voor taal, een levenlang leren (LLL), autonoom leren, verantwoordelijkheidszin, reflecteren,

coaching en EHBO. Het traject is gekoppeld aan een portfolio en persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). De studenten krijgen een POP-coach toegewezen.

- Om het geheel van internationaliseringsactiviteiten te sturen, hanteert de opleiding het Internationaal Competentiekader (ICOM). De opleiding voerde een ICOM-scan uit en nam de resultaten ervan mee in bijstellingen van het programma.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De balanscommissie erkent dat de opleiding op de goede weg is om het proces van curriculumontwikkeling te finaliseren, maar dringt er bij alle betrokken onderwijsgevendenden op aan om de curriculumontwikkeling krachtadig uit te voeren opdat het nieuwe programma, zoals gepland, van start kan gaan in september 2025.
- Hoewel er in de opleiding een laagdrempelige sfeer heerst die toelaat dat de studenten(vertegenwoordigers) eventuele problemen rechtstreeks signaleren aan de onderwijsgevendenden, zal de opleiding werk maken van een meer gestructureerde en meer systematische betrokkenheid van de studenten in de curriculumcommissie en middels de organisatie van focusgroeps gesprekken en studietijdmetingen.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **aanbevelingen** geformuleerd.

- De balanscommissie beveelt de opleiding aan om de samenwerking en wisselwerking met het werkveld te versterken door:
  - een systematische en structurele werkveldcommissie op te richten;
  - het project Ankerscholen te verankeren;
  - de informatievoorziening voor en de begeleiding van mentoren te versterken zodat enerzijds duidelijk wordt wat de mentoren mogen verwachten van stagestudenten en anderzijds de verwachtingen ten aanzien van de mentoren worden verhelderd;
  - de bachelorproeven te laten uitmonden in het voor het werkveld relevante beroepsproducten.
- De balanscommissie suggereert om met de lerarenopleidingen van de partnerhogescholen Erasmushogeschool Brussel en AP-hogeschool en/of Vlaams breed met de lerarenopleidingen van andere hogescholen in de schoot van de Vlaamse Hogescholenraad het aanbod van onderwijsvakken af te stemmen en de mogelijkheden voor het samen aanbieden of uitwisselen van onderwijsvakken te onderzoeken.
- De balanscommissie ondersteunt het voornemen van de opleiding om de onderzoekscomponent sterker te integreren in het vernieuwde programma door een onderzoekende houding aan te wakkeren bij de onderwijsgevendenden opdat zij deze attitude expliciet maken in het aangeboden cursusmateriaal.
- De balanscommissie beveelt aan om in het vernieuwde programma de aandacht voor internationalisering te vergroten door de inbedding van enerzijds enkele quick-wins zoals Blended Intensive Programs (BIPs) en Collaborative Online International Learning (COIL), en anderzijds structurele internationale samenwerkingen met de U!REKA-partners te verankeren.

2.3 Onderwijsgeevenden

De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om de leerresultaten te behalen

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- de kwantiteit van de onderwijsgeevenden
- de werving van de onderwijsgeevenden
- de professionalisering BC/B/2022/PEOR/126276 (visienota professionalisering)
- de structuur van het opleidingscentrum
- het teamoverleg
- de verbeteringsgerichte aanpak
- het welzijn van de onderwijsgeevenden
- de nexus onderwijs-onderzoek
- de curriculumcommissie
- de bevragingen
- het jaaractieplan
- het convenant
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding wordt aangestuurd vanuit het opleidingsbureau en de curriculumcommissie, die de afgelopen jaren aan slagkracht won. De opleiding is georganiseerd in drie inhoudelijke teams. De opleiding investeert in ondersteunende of coördinerende opdrachten om de werking van het team te garanderen.
- De opleiding heeft de afgelopen jaren zonder verlies aan onderwijskwaliteit op een slimme manier besparingen op het aanbod van opleidingsonderdelen en op het aantal contacturen doorgevoerd. De besparingen en daaruit voortvloeiende attributies zijn op een transparante wijze binnen de teams besproken en besloten.
- De opleiding wordt gesteund door het departement Lerarenopleiding dat initiatieven neemt om het overleg en de afstemming tussen de lerarenopleidingen te verzekeren. De opleiding wil uit dit overleg goede praktijken van andere opleidingen detecteren en transfereren.
- De onderwijsgeevenden professionaliseren vakinhoudelijk binnen het domein als expert en lesgever. De opleiding neemt initiatieven om *peer*leren en delen van goede praktijken sterker te verankeren in het team.
- De lopende procedure voor curriculumontwikkeling wordt vanuit het opleidingscentrum aangewend om te werken aan een transparante overleg- en feedbackcultuur binnen de teams. Hiertoe wordt ingezet op versterking van de teamwerking aan de hand van verbindende acties zoals de organisatie van teamdagen, het instellen van professionele leergemeenschappen, de organisatie van intervisiemomenten en informele ontmoetingsmomenten met het team en de studenten.
- De opleiding gaat planmatig aan de slag. Dit uit zich onder andere in de opmaak van een jaaractieplan gelinkt aan de strategische doelstellingen van HOGENT. De

opleiding gaat op een kwaliteitsvolle manier om met de acties en evalueert ze in overlegplatformen.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **aanbevelingen** geformuleerd.

- De balanscommissie vraagt de opleiding om samen met het departement Lerarenopleiding de mogelijkheid te onderzoeken om eenmalig bijkomend te investeren in de coördinerende taken van de curriculumcommissie met het oog op het verhogen van de slagkracht van dit orgaan in het proces van curriculumontwikkeling.
- De balanscommissie beveelt aan om de onderzoekende houding van de lesgevers te versterken, onder andere door in te zetten op teamprofessionalisering rond dit onderwerp.
- De balanscommissie dringt er bij de opleiding op aan om de aanwezige expertise binnen HOGENT aan te wenden om de professionalisering van de onderwijsgevendenden te sturen en te versterken.

2.4 Voorzieningen en studiebegeleiding

De opleiding biedt studenten adequate en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen en studiebegeleiding

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- het onthaal van de studenten
- de infrastructuur
- het leren op maat
- de studiebegeleiding
- de studietrajectbegeleiding
- de opleidingsbrochure
- de opleidingspagina op HOGENT.be
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding informeert geïnteresseerde studenten via een opleidingsspecifieke pagina op de website van HOGENT en een opleidingsspecifieke brochure. Op departementaal niveau wordt werk gemaakt van een vernieuwde brochure voor alle lerarenopleidingen.
- De instromende studenten worden onthaald tijdens een onthaalweek waar ze alle relevante startinformatie krijgen. In functie van de resultaten van de bindende instaptoets, biedt de opleiding remediëringstrajecten aan. De opleiding zet in op persoonlijke feedback en opvolging na de test door de integratie van de resultaten in de opleidingsonderdelen *individueel ontwikkelingstraject* (IOT). Ook de studiebegeleider is betrokken bij de opvolging van de student in functie van het resultaat van de test.
- In lijn met het taalbeleid van HOGENT geeft de opleiding veel aandacht aan taalbegeleiding en -ondersteuning. De studenten die een nood ervaren worden doorverwezen naar interne en externe remediëringsinitiatieven en -trajecten. Het aanbod wordt gericht aan de studenten gecommuniceerd. Vanuit het principe dat elke onderwijsgevende ook taallector is, komt de taalbegeleiding en -taalondersteuning geïntegreerd aan bod.
- De studenten kunnen voor vakinhoudelijke vragen laagdrempelig terecht bij de onderwijsgevers en met vragen over de stage kunnen ze terecht bij de stagecoach.
- De opleiding onderhoudt goede contacten met de studiebegeleiders en studietrajectbegeleiders waardoor doorverwijzing en opvolging van studenten vlot verloopt.
- De opleiding heeft voldoende lokalen die afdoend zijn uitgerust. De opleiding heeft moderne ruimten zoals het openleercentrum en een leerlab. De opleiding geeft aan voldoende middelen te hebben om de lokalen uit te rusten.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- De balanscommissie beveelt de opleiding aan om het gebruik van het openleercentrum en van de future classroom te intensifiëren.

2.5 Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- de authenticiteit van de leeromgeving
- het evenwicht tussen theorie en praktijk
- de gehanteerde werkvormen
- de leermaterialen
- de bevragingresultaten
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De leeromgeving van de opleiding is opgebouwd rond de leerprincipes uit het onderwijsconcept van 2013 met de sociaal-constructivistische leertheorie als basis. In het kader van de lopende curriculumontwikkeling wordt het onderwijsconcept herwerkt. De opleiding zal de leerprincipes vanuit de onderwijsvisie van HOGENT hierbij in stelling brengen.
- De opleiding maakt gebruik van een grote verscheidenheid aan werkvormen die beschreven staan in de studiefiches. Het overzicht van de gehanteerde werkvormen en de aansluiting ervan bij de doelstellingen wordt bewaakt in de curriculumcommissie middels de TOPTOC. Passend bij het uitgangspunt van de lerarenopleiding (*teach/practice as you preach*) komen de studenten in contact met een zo groot mogelijke diversiteit van werkvormen die ze zelf kunnen toepassen in de stage- of latere beroepscontext.
- De uitgebreide en doordacht opgebouwde stage creëert een authentieke en praktijkgerichte leeromgeving waar studenten kunnen leren en groeien als leraar. Een bijzonder element in de stage (in modeltraject (MT) 2 en MT3) en daardoor verrijkend voor de leeromgeving is de aandacht voor *community service learning* (CSL).
- Het studiemateriaal in de opleiding is erg divers.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De balanscommissie ondersteunt de ideeën van de opleiding om de leeromgeving te versterken in het kader van de curriculumontwikkeling door minimaal onderstaande zaken in overweging te nemen:
  - de verankering van coachingsmodellen en -technieken opdat de onderwijsgevenden de rol van coach opnemen en de studenten worden voorbereid om de rol van coach op te nemen in een klascontext;
  - een versterking van het authentiek leren in alle onderwijsvakken;
  - een sterkere inbedding van digitaal leren en evalueren, middels de inbedding van MOOL (mix van online en offline leren), het gebruik van leerpaden op Chamilo en digitale evaluatiemethoden middels ANS.

- De balanscommissie vraagt aan om de reeds ingeslagen weg op het vlak van collegiaal leren tussen de onderwijsgeevenden verder te bewandelen. De opleiding zal co-teaching, het *peer*leren en *peerevaluatie* van de leermaterialen structureel verankeren.

2.6 Beoordeling

De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- het evaluatiebeleid van HOGENT (BC/B/2017/ONDW/56392)
- de afstemming van de evaluatievormen op de gehanteerde werkvormen en de beoogde leerresultaten
- de betrokkenheid van het werkveld;
- de toepassing van *peerreview* in het kader van evaluatie
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding onderschrijft het evaluatiebeleid van HOGENT (BC/B/2017/ONDW/56392) en zal de principes implementeren bij de verdere uitrol van het nieuwe programma.
- Bij de aanvang van het semester worden de evaluatievormen en -criteria in de studiefiches voor de studenten geconcretiseerd en transparant gemaakt. Bovendien wordt in de opleidingsonderdelen voor de opdrachten gewerkt met eenzelfde format waarin de doelstellingen, richtlijnen voor de uitwerking van de opdracht en de evaluatiecriteria vermeld zijn, waardoor de verwachtingen ten aanzien van de studenten duidelijk zijn.
- De opleiding zet vanaf het eerste semester in op proefexamens en formatieve evaluatie. Na elke examenperiode wordt in de georganiseerde feedback eveneens *feed forward* gegeven met het oog op hernemen of groei.
- De opleiding hanteert een uitgebreide procedure voor de beoordeling van stage, waardoor deze valide en betrouwbaar verloopt. Voor de beoordeling hanteert de opleiding een evaluatieformulier met daarin alle leerdoelstellingen. Doordat het formulier gedragsindicatoren en beheersingsniveaus omvat, is een transparante en betrouwbare toetsing mogelijk. De opleiding houdt het formulier regelmatig tegen het licht om het werkbaar te houden.
- De beoordeling van de stage in MT3 verloopt via een evaluatiecommissie waarin de stagebegeleiders (vaklesgevers en een pedagoog) zetelen. De mentor formuleert een advies dat wordt meegenomen door de evaluatiecommissie. De werking met evaluatiecommissie en de inbreng van het werkveld zijn elementen die het kwaliteitsvol beoordelen van de studenten borgen.
- De bachelorproef wordt beoordeeld door de promotor, een interne lezer en een externe lezer uit het werkveld. Voor de beoordeling wordt een helder beoordelingsformulier gebruikt.
- In MT1 vindt een taalexamen plaats in het kader van het opleidingsonderdeel *individueel ontwikkelingstraject (IOT)*. Ook bij de beoordeling van de bachelorproef en de stage is er aandacht voor taal- en communicatievaardigheden.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De balanscommissie dringt aan om na de uitrol van het vernieuwde programma te starten met het systematisch organiseren van *peerreview* van de toetsen.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **aanbeveling** geformuleerd.

- De balanscommissie ondersteunt het initiatief om samen met de andere lerarenopleidingen van HOGENT en daarin gesteund door het departement Lerarenopleiding, acties op te zetten om de beoordeling van stage af te stemmen en eenduidiger te maken voor de mentoren van het werkveld.

2.7 Studieloopbaan

De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan

(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De dienst Kwaliteitsborging bracht, rekening houdend met de beoogde kwaliteitscultuur, dit kwaliteitskenmerk in kaart aan de hand van:

- het instroomprofiel van de opleiding
- de rekrutering van studenten
- de studievoortgang van de studenten
- de uitstroom van de studenten naar het werkveld en vervolgopleidingen
- de aanbevelingen van de visitatiecommissie die plaatsvond in maart 2014 en geformuleerd in het visitatierapport van maart 2015;
- de acties geformuleerd in de reflectieverslagen van de P2P die plaatsvonden in februari 2018 met de bacheloropleiding in het secundair onderwijs van PXL en in april 2021 met de LAB-gedreven school (secundaire school).

Voor dit kwaliteitskenmerk zijn onderstaande **kwaliteitswaarborgen** vastgesteld.

- De opleiding beschikt over een divers en gericht aanbod van instrumenten om studiekeuzers te informeren.
- De opleiding analyseert de kerncijfers m.b.t. instroom, doorstroom en uitstroom van studenten en neemt maatregelen om de ongekwalificeerde uitstroom te beperken en de doorstroom te vergroten.
- De opleiding heeft zicht op de noden van de afgestudeerden en het werkveld, alsook op de wijze waarop de lerarenopleiding voorbereidt op het leraarschap door te participeren aan bevragingen hieromtrent.

Voor dit kwaliteitskenmerk wordt onderstaande **afspraken** geformuleerd.

- De opleiding zal alumni zeker betrekken bij de ontwikkeling van het programma en hiertoe een alumninetwerk uitbouwen.

Voor dit kwaliteitskenmerk worden onderstaande **aanbevelingen** geformuleerd.

- De balanscommissie beveelt aan om gerichte initiatieven te nemen om de instroom in het algemeen en in het bijzonder voor een aantal weinig gevolgde onderwijsvakken te verhogen. De uitwerking van flexibele leerwegen voor zij-instromers ziet de balanscommissie als een opportuniteit.
- De balanscommissie beveelt aan om de doorstroom naar vervolgopleidingen of naar het werkveld in kaart te brengen en hieruit conclusies te trekken voor de opbouw van het programma.

Kerncijfers m.b.t. instroom, doorstroom en uitstroom van studenten

- ✓ **Instream**
  - ✓ Het aantal inschrijvingen in het academiejaar 2023-2024 bedraagt voor het traject algemene vakken 361.
  - ✓ De vooropleiding in het secundair onderwijs is voornamelijk het algemeen secundair onderwijs (51,1% in 2023-2024), 34,1% heeft een vooropleiding technisch secundair onderwijs.
  - ✓ Het aantal niet-generatiestudenten ligt elk academiejaar boven de HOGENT-benchmark.
  - ✓ De opleiding kent elk academiejaar een hoger aantal instromers in het tweede semester dan de HOGENT-benchmark (18% in 2022-2023 tegenover 10,8% voor de HOGENT-benchmark).
- ✓ **Doorstroom**
  - ✓ Het studierendement of de verhouding tussen het aantal opgenomen en verworven studiepunten: gezien over een periode van vijf academiejaren lag het studierendement van de opleiding steeds lager dan het HOGENT-resultaat. Het studierendement van niet-generatiestudenten (instroom eerstejaars) ligt hoger dan dat van generatiestudenten, wat gelijklopend is met het resultaat van HOGENT.
  - ✓ In het academiejaar 2022-2023 behaalde 32,8% van de generatiestudenten een studierendement van 100% tegenover 33,3% voor de HOGENT-benchmark.
- ✓ **Uitstroom**
  - ✓ Wat betreft de ongekwalficeerde uitstroom (studiestakers zonder diploma) ligt de uitval na de eerste inschrijving in de opleiding voor de voorbije vijf academiejaren telkens hoger dan het HOGENT-resultaat (42% versus 36,7% voor het academiejaar 2022-2023). Dat geldt ook voor de uitval na de tweede, derde en vierde inschrijving in de opleiding. Deze ligt elk academiejaar hoger dan het HOGENT-resultaat: voor het academiejaar 2022-2023 ligt de uitval na de tweede inschrijving 30,9% versus 19,4%; na een derde inschrijving in de opleiding bedraagt de uitval 16,2% versus 7,8% voor het HOGENT-resultaat; na een vierde inschrijving bedraagt de uitval 14,7% versus 10,3%.
  - ✓ Het percentage starters dat een diploma behaalt ligt elk academiejaar veel lager dan de HOGENT-benchmark. Van de 106 starters in 2017-2018 behaalde slechts 26,4% het diploma (tegenover 48,6% voor het HOGENT-gemiddelde). Slechts 25,8% van de 128 starters in 2018-2019 behaalde het diploma (tegenover 45,6% voor de HOGENT-benchmark).
  - ✓ De gemiddelde duur tot het behalen van het diploma van de opleiding bedraagt voor de studenten die als generatiestudent begonnen zijn 3,86 jaar (academiejaar 2022-2023). Dit is op één uitzondering na elk academiejaar hoger dan het resultaat van de HOGENT-benchmark.

2.8 Publieke informatie

Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk
(Bron: NVAO, Kwaliteitszorgstelsel Vlaanderen 2019-2025, Beoordelingskader instellingsreview)

De opleiding communiceert zowel intern als extern over haar kwaliteit.

Intern gebeurt dat via het Hnet:

<https://hogent.sharepoint.com/sites/OpleidingsportfolioLerarenopleiding/SitePages/Secundair%20Onderwijs.aspx>

Extern gebeurt dat via de website:

<https://www.hogent.be/opleidingen/bachelors/onderwijs-secundair-onderwijs/>
<https://www.hogent.be/student/kwaliteitsvol-onderwijs/>

BIJLAGE 1 - Basisgegevens over de opleiding

Graad, kwalificatie en specificatie van de graad

Educatieve bachelor in het secundair onderwijs

Kengetallen

Via <https://onderwijs-tableau.vlaanderen.be/t/EXTERN/views/OpleidingHOincijfers/HOME?%3Aembed=y&%3AisGuestRedirectFromVizportal=y>

Afstudeerrichtingen

Binnen de opleiding worden geen afstudeerrichtingen aangeboden

Vestiging(en)

De opleiding wordt aangeboden op de vestigingsplaats Gent

Onderwijstaal

De onderwijstaal gebruikt in de opleiding: Nederlands

Enkele keuzeopleidingsonderdelen worden ook in het Engels aangeboden

Studieomvang

Het aantal studiepunten dat aan de opleiding wordt toegekend: 180

Studiegebied

Het studiegebied waarin de opleiding wordt aangeboden: onderwijs

Identieke opleidingen

Veertien hogescholen in Vlaanderen bieden de educatieve bacheloropleiding in het secundair onderwijs aan (gerangschikt naar marktaandeel 2023-2024).

Deze cijfers gelden voor de totale educatieve bacheloropleiding in het secundair onderwijs en niet specifiek voor het traject algemene vakken (AV).

- Arteveldehogeschool	13,31%
- Hogeschool Gent	9,69%
- AP Hogeschool Antwerpen	9,12%
- PXL Hasselt	8,99%
- Odisee	8,29%
- Katholieke Hogeschool Vives Zuid	8,19%
- Karel de Grote Hogeschool Antwerpen	7,97%
- UC Leuven	7,88%
- UC Limburg	7,03%
- Thomas More Kempen	4,67%
- Hogeschool West-Vlaanderen	4,53%
- Erasmushogeschool Brussel	4,25%
- Thomas More Antwerpen	3,06%
- Katholieke Hogeschool Vives Noord	3,00%

Titels voor houders van de graad van de opleiding

Bachelor

Domeinspecifieke leerresultaten

De domeinspecifieke leerresultaten werden door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) gevalideerd op 22/07/2019.

https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:ONDERWIJSK WALIFICATIE:::1030:P1030 OK DOSSIER ID:1463

Opleidingsspecifieke leerresultaten

De opleiding heeft de domeinspecifieke leerresultaten vertaald in elf opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn ondergebracht in vijf leerresultaatlijnen en opgedeeld in deelleerresultaten en bijhorende doelstellingen.

<https://www.hogent.be/opleidingen/bachelors/onderwijs-secundair-onderwijs/>

BIJLAGE 2 - Deelnemers balansmoment

Het balansmoment vond plaats op dinsdag 23 april 2024 op campus Ledeganck.

Delegatie van de opleiding

- Lincy Van Twembeke: departementshoofd van het departement Lerarenopleiding
- Marino Van Moortel: opleidingshoofd en coördinator van de curriculumcommissie secundair onderwijs algemene vakken
- Barbara Vanassche: teamcoördinator Talen
- Steven Mortier: teamcoördinator Mens en Maatschappij
- Muriel De Kestelier: teamcoördinator Exacte wetenschappen
- Sabine Vandergheynst: lector techniek en STEM
- Petra Steenhout: lector, pedagoog
- Anne Hardy: stafmedewerker Onderwijsontwikkeling

Delegatie van het management

- Kristiaan Versluys: externe voorzitter
- Robin Stevens: directeur Onderwijsaanlegenheden
- Marc D'havé: diensthoofd Kwaliteitsborging
- Jan Vanden Berghe: afgevaardigde managementcomité

Verslaggevers

- Andreas Smets: beleidsadviseur kwaliteitszorg VLUHR
- Veerle Heynssens: stafmedewerker Kwaliteitsborging